Dosarul nr**. 2p/s-9/2025**
2-25017352-09-2 p/s-10022025

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

10 aprilie 2025 **mun. Bălţi**

Judecătoria Bălţi (sediul Central)
Instanţa de judecată in componenţa:
Preşedintele ședinţei, judecătorul Snejana Dubceac
Grefier Maria-Luiza Repeșco

examinînd în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vlas Victoria, în calitate de persoana interesată IP ”Agenția Servicii Publice” privind declararea persoanei decedate,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

1. Petiționara Vlas Victoria, la data de 10 februarie 2025 a depus în instanța de judecată cerere, în calitate de persoana interesată IP ”Agenția Servicii Publice”, privind declararea persoanei decedate.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată s-a invocat că, la data de 24.09.2021 de către organul de stare civilă din Federația Rusă, Republica Crimeea, or. Simferopol a fost emis Certificatul de Deces nr. 747601, prin intermediul căruia se constată decesul, pe data de *****, a lui Botnari Vasili.
3. Susține petiționara că, în scopul transcrierii în registrul de evidență al actelor de stare civilă din Republica Moldova a decesului lui Botnari Vasili a fost depusă o solicitare către Agenția Servicii Publice. Ulterior, la data de 03.11.2023 prin intermediul avizului, nr. 276, privind imposibilitatea întocmirii actului de deces în procedură administrativă de transcriere, a fost refuzată transcrierea în registrele naționale faptul decesului cetățeanului Botnari Vasili. Astfel, la data de 31.07.2024, în scopul prezentării organelor de stare civilă din Republica Moldova și înregistrării în registrul de evidență al actelor de stare civilă din Republica Moldova a decesului lui Botnari Vasili, a fost solicitat emiterea repetată a Certificatului de Deces, atribuindu-se nr. 509068, ulterior emisă și apostilă cu nr. 41799 din 07.08.2024.
4. Indică că, prin intermediul Cererii nr. 635 din 28.08.2024, adresată către Agenția Servicii Publice, a fost solicitat repetat transcrierea actului de deces al cetățeanului Botnari Vasili, în acest scop prezentându-se actele necesare, la care prin intermediul avizului privind imposibilitatea întocmirii actului de deces în procedură

administrativă de transcriere a fost refuzată transcrierea în registrele naționale faptul decesului lui Botnari Vasili.

5. Afirmă că, prin intermediul Adeverinței nr. 02/1-37/54 din 31.01.2025 emisă de către primăria comunei Vărăncău, raionul Soroca a fost confirmat faptul că Botnari Vasili, la data de 23 septembrie 2021 a decedat în Federația Rusă, Republica Crim, raionul Simferopol, satul Mirnoe, a fost adus și înmormântat la data de 28 septembrie 2021 în satul de baștină Slobozia-Cremene, raionul Soroca la cimitirul din marginea satului.
6. Astfel, petiționara Vlas Victoria (anterior Botnari Victoria), în calitate de rudă de gradul I (fiica lui Botnari Vasili) are ca scop înregistrarea în registrul de evidență al actelor de stare civilă din Republica Moldova a decesului lui Botnari Vasili, iar ulterior exercitarea drepturilor de moștenitor.
7. A solicitat petiționara: declararea persoanei Botnari Vasili, IDNP *****, născut la data de *****, ultimul domiciliu *****, ca fiind decedat; obligarea înregistrării decesului persoanei Botnari Vasili și eliberării actului de deces de către Serviciul stare civilă.
8. La data de 04 martie 2025 persoana interesată IP ”Agenția Servicii Publice” a depus în instanță referința prin care a indicat că, Republica Autonomă Crimeea este parte inalienabilă a Ucrainei, asupra căreia supremația se exercită prin Constituția și legile Ucrainei, iar, raportându-ne la înscrisurile prin care se atestă faptul decesului cet. Botnari Vasili, anexate la cererea petiționarei, se atestă că acestea au fost eliberate de către o structură de stare civilă - autoritate neconstituțională de pe teritoriul Republicii Autonome Crimeea, care nu este recunoscută de statul de jurisdicție teritorială a acesteia, și anume Ucraina, precum și la nivel internațional, fiind lipsit de putere juridică și, respectiv, nu poate fi supus transcrierii. Astfel, în lipsa unui document eliberat de autoritățile competenta ale statului străin, pentru cazul dat Ucraina, inițierea procedurii de transcriere de către organele de stare civilă a actului de deces pe numele Botnari Vasili, născut la *****și decedat la *****, se face imposibilă, reieșind din exigențele normelor legale care condiționează recunoașterea actelor de stare civilă străine de emiterea lor de către organele competente ale statului emitent. Mai remarcă, că soluționarea problemelor de constatare a faptelor de stare civilă (nașteri, căsătorii, decese etc.) produse pe teritoriile necontrolate ale unor state străine ține de competența instanței de judecată (dat fiind problema imposibilității utilizării documentelor probatorii, pe care persoanele fizice le dețin pentru confirmarea acestor fapte la aplicarea unor proceduri administrative). Astfel, prin referința depusă, reprezentantul persoanei interesate a solicitat In cumulul circumstanțelor de drept și de tapt expuse supra, Insti uția Publica “Agenția Servicii Publice” solicită: examinarea cererii de constatare a faptului care are valoare juridică în conformitate cu poziția expusă în referință, în baza ansamblului de probe anexate la materialele dosarului; respingerea pretenției în partea obligării înregistrării decesului persoanei Botnari Vasili și eliberării actului de deces de către Serviciul stare civilă. (f.d.24-26)
9. La data de 21 martie 2025 petiționare Vlas Victoria a depus în instanță cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat declararea persoanei Botnari Vasili,

IDNP *****, născut la data de *****, ultimul domiciliu *****, ca fiind decedat.

10. În cadrul ședinței de judecată petiționara Vlas Victoria a susținut cerere depusă și a solicitat admiterea acesteia cu declararea tatălui său- Botnari Vasili, ca fiind decedat.

11. Reprezentantul persoanei interesate IP ”Agenția Servicii Publice” în cadrul ședinței de judecată nu s-a prezentat, solicitînd examinarea cauzei în lipsa sa.

12. La caz, instanța reține că, portivit art. 206, alin. (1) Cod de procedură civilă, Părţile au dreptul să solicite instanţei judecătoreşti examinarea cauzei în lipsa lor şi remiterea copiei de pe hotărîre. Dacă partea solicită să-şi dovedească pretenţiile sau obiecţiile prin ascultarea celeilalte părţi, instanţa cere să se prezinte personal în faţa judecăţii.

13. Având în vedere normele enunțate mai sus, raportate la situația de fapt, precum și ținând seama că reprezentantul persoanei interesate IP ”Agenția Servicii Publice” a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, depunînd și referința pe marginea cererii, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Aprecierea instanție de judecată:

14. *Audiind explicațiile participantului prezent la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată concluzionează de a admite cererea înaintată de către Vlas Victoria, din următoarele considerente:*

15. Instanța de judecată statuează că, prin prisma imineței respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pornind de la necesitatea asigurării dreptului părților la o hotărâre motivată, instanța de judecată își va motiva concluziile în prezenta speță, reieșind din analiza argumentelor prezentate de către părți, raportate la materialele cauzei civile și la cadrul legal incident.

16. Conform art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

17. În conformitate cu art. 117 alin. (1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile şi obiecțiile părților, precum şi altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

18. În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

19. În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

20. În conformitate cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

21. Iar, potrivit art. 130 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea mult aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

22. Apreciind probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, instanța de judecată în baza înscrisurilor cauzei cercetate în ședința de judecată, nemijlocit a constatat următoarele circumstanțe.

23. La data de 24 septembrie 2021, de către organul de stare civilă din Republica Crimeea, or. Simferopol a fost emis certificatul de deces nr. 747601, prin care s-a indicat că Botnari Vasili, a.n. *****a decedat la data de *****, locul decesului: Fedrația Rusă, Republica Crimeea, or. Simferopol, s. Mirnoe. (f.d.13)

24. Potrivit celor susținute de petiționara, în scopul transcrierii în registrul de evidență al actelor de stare civilă din Republica Moldova a decesului lui Botnari Vasili ultima a depus o solicitare către Agenția Servicii Publice.

25. Urmare, la data de 03.11.2023 prin aviz privind imposibilitatea întocmirii actului de deces în procedura administrativă de trascriere, Agenția Servicii Publice a refuzat transcrierea în registrele naționale faptul decesului cetățeanului Botnari Vasili. (f.d.17)

26. Ulterior, la data de 31 iulie 2024 de către organul de stare civilă din Republica Crimeea, or. Simferopol a fost emis repetat certificatul de deces pe numele lui Botnari Vasili, fiindu-i atribuit număr nr. 509068 și apostilă cu nr. 41799 din 07.08.2024. (f.d.14)

27. Însă, prin aviz privind imposibilitatea întocmirii actului de deces în procedură administrativă de transcriere, repetat a fost refuzată transcrierea în registrele naționale faptul decesului lui Botnari Vasili. (f.d.15-16)

28. Avînd în vedere cele relatate, petiționara Vlas Victoria la data de 10 februarie 2025, a depus în instanță prezenta cerere, și a solicitat declararea persoanei Botnari Vasili, IDNP *****, născut la data de *****, ultimul domiciliu *****, ca fiind decedat.

29. În speță, instanța reține că conform art. 279 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, (1) Instanţa judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la: a) constatarea faptelor care au valoare juridică.

30. Potrivit art.281 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească constată faptele de care depinde apariţia, modificarea sau încetarea drepturilor personale sau patrimoniale ale persoanelor fizice şi ale organizaţiilor; Instanţa judecă cauzele în care i se cere să constate decesul la o anumită dată şi în anumite împrejurări.

31. Conform art.282 alin.(1) lit.a) și b) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care; - acesta generează, în virtutea legii, următoarele efecte juridice: apariţia, modificarea sau încetarea unor

drepturi personale sau patrimoniale ale petiţionarului; - petiţionarul nu are o altă posibilitate de a obţine sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită.

32. Iar, potrivit cu art. 285 al Codului de procedură civilă, (1) În hotărîrea judecătorească se indică faptul constatat de instanţă, scopul constatării, probele de constatare a faptului şi organul care urmează să execute hotărîrea emisă. (2) Hotărîrea judecătorească este un document ce confirmă faptul constatat, serveşte drept temei pentru înregistrarea, după caz, a faptului în organele respective, după rămînerea irevocabilă a hotărîrii, fără a substitui documentele pe care aceste organe le eliberează.

33. Totodată, în conformitate cu prevedererile art. 168, alin. (1) și (4) Cod civil, (1) Persoana poate fi declarată decedată prin hotărîre a instanţei de judecată dacă timp de 3 ani la domiciliul său lipsesc ştiri despre locul unde se află sau după 6 luni dacă a dispărut în împrejurări ce prezentau o primejdie de moarte sau care dau temei a presupune că a decedat în urma unui anumit accident. (4) Declararea decesului produce aceleaşi efecte juridice ca şi decesul fizic constatat.

34. Potrivit art. 170 alin. (1) lit. g) – (3), Cod civil, Înregistrării de stat sînt supuse următoarele acte de stare civilă: g) decesul. (2) Înregistrarea actelor de stare civilă se efectuează de către organele de înregistrare a actelor de stare civilă prin înscrierea datelor în registrele actelor de stare civilă şi eliberarea de certificate în baza acestor înscrieri. (3) Organele care efectuează înregistrarea actelor de stare civilă, procedura de înregistrare a acestor acte, procedura de rectificare şi modificare a lor, restabilirea şi anularea înscrierilor actelor de stare civilă, forma registrelor actelor de stare civilă şi a certificatelor, precum şi modalitatea şi termenele de păstrare a registrelor actelor de stare civilă, se stabilesc prin lege.

35. Potrivit art. 54 al Legii nr. 100 din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă, decesul se înregistrează în temeiul: a) certificatului medical constatator al decesului, eliberat de o unitate sanitară; b) actului, eliberat de către organele competente, prin care se constată decesul persoanei supuse represiunilor şi ulterior reabilitate conform legislaţiei respective; c) hotărîrii instanţei judecătoreşti privind constatarea decesului sau privind declararea persoanei ca fiind decedată.

36. Instanța reține că în urma adresării petiționarei la Agenția Servicii Publice, în vederea transcrierii în registrul de evidență al actelor de stare civilă din RM și obținerii certificatului de deces de model unic pe numele persoanei Botnari Vasili, a.n. *****, s-a constatat imposibilitatea întocmirii actului de deces în precedura administrativă de transcriere, deoarece certificatul de deces emis de entitățile or. Simferopol, menționată în document drept entitate ce face parte din jurisdicția Federației (pe document fiind aplicată ștampila specific autorităților Federației Ruse) nu poate fi recunoscut valabil, respectiv utilizat pe teritoriul Republicii Moldova în calitate de document probatoriu, din motiv lipsei forței juridice probatorii a acestora.

37. La acest capitol se reține că, instanța, în virtutea rolului său de garant al drepturilor, poate constata decesul în baza probelor administrate, pentru a asigura respectarea drepturilor patrimoniale a petiționarei, or, refuzul de a admite cererea de recunoaștere

a decesului îl lipsește pe petiționar de posibilitatea de a obține certificatul de moștenitor, de a accesa bunurile succesorale și de a-și exercita alte drepturi care decurg din această calitate. Astfel, este afectat nu doar un drept abstract, ci un interes patrimonial concret și legitim.

38. În circumstanțele descrise, instanța remarcă că deși petiționara deține actul de deces nr 747601, pe numele Botnari Vasili, potrivit celor sus precitate, acesta nu poate fi transcris la organul de stare civilă, fapt ce condiționează admiterea cererii în sensul formulat. Or, din probele prezentate s-a confirmat decesul persoanei Botnari Vasili, a.n. *****, IDNP: *****, la data *****, în Federația Rusă, Republica Crimeea, r-nul Simferopol, s.Mirnoe.

39. În acest sens, suplimentar a fost prezentată adeverința nr. 02/1-37/54 din 31.01.2025 emisă de către primăria comunei Vărăncău, raionul Soroca și semnată de către Primarul și secretar al Consiliului comunei, prin care a fost confirmat faptul că Botnari Vasili, la data de 23 septembrie 2021 a decedat în Federația Rusă, Republica Crim, raionul Simferopol, satul Mirnoe, a fost adus și înmormântat la data de 28 septembrie 2021 în satul de baștină Slobozia-Cremene, raionul Soroca la cimitirul din marginea satului. (f.d.12)

40. Probele administrate în cauză au confirmat fără echivoc decesul lui Botnari Vasili la data de *****. În acest context, refuzul de a admite cererea doar pe baza formei sau proveniență documentului, în lipsa unor dubii serioase privind veridicitatea conținutului, ar reprezenta un formalism excesiv și nejustificat.

41. Avînd în vedere cele relatate mai sus, instanța conchide că, prin actele cauzei se confirmă decesul persoanei la o anumită dată şi în anumite împrejurări, precum și locul înmormântării acesteia.

42. Prin urmare, la caz, instanța consideră că cererea privind constatarea faptul decesului cet. Botnari Vasili, a.n. *****, IDNP: *****, se declară decedat la data *****, în Federația Rusă, Republica Crimeea, r-nul Simferopol, s.Mirnoe, urmează a fi admisă.

În conformitate cu art.236, art.art.238-241, art. 281-284, art.297-300 CPC RM, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Vlas Victoria, în calitate de persoana interesată IP ”Agenția Servicii Publice” privind declararea persoanei decedate.

Botnari Vasili, a.n. *****, IDNP: *****, se declară decedat la data *****, în Federația Rusă, Republica Crimeea, r-nul Simferopol, s.Mirnoe.

Prezenta hotărîre servește drept temei pentru efectuarea de către Agenția Servicii Publice a modificărilor și rectificărilor în registrele și actele de stare civilă.

Se încasează de la Vlas Victoria în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 250 (Două sute cincizeci) lei.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Nord în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Bălți (sediul Central).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul : **Snejana Dubceac**